

РЕШЕНИЕ

№ 17566

гр. София, 08.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав, в публично заседание на 08.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **2663** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на с чл.76, ал.5 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) във вр. с чл.145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на „Специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология-Майчин дом“ ЕАД против заповед за налагане на санкции № РД-12-104/15.04.2024 г., издадена от директора на Столичната здравноосигурителна каса (СЗОК). Ответникът чрез процесуалния си представител оспорва жалбата като неоснователна.

След като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, и като взе предвид решение № 2246/26.02.2026 г. по адм. д. № 7827/2025г. на Върховния административен съд (ВАС), VI отделение, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е допустима, като подадена в законоустановения за това срок от лице, което има правен интерес от оспорването. Разгледана по същество, е отчасти основателна.

С процесната заповед на жалбоподателя са наложени дванадесет санкции „финансова неустойка“, всяка от които в размер на 200 лева, или общо 2400 лв., за нарушения на Националния рамков договор № РД-НС-01-2/01.09.2023 г. за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2023 – 2025 г. (НРД), описани в заповедта, както следва.

В истории на заболяването, съответно истории на новородено (ИЗ/ ИН) №№ 11084/2023г., 608/2024г., 8930/2023г., 11743/2023г., 11849/2023г., с подробно индивидуализирани здравноосигурени лица (ЗОЛ), период и клинична пътека (КП) на хоспитализацията им – липсва наименование на КП, по която е дехоспитализирано ЗОЛ, в нарушение на изискването на чл.322, ал.3 т.2 от НРД. В ИЗ №№ 11610/2023г., 202/2024г., 12008/2023г., с подробно индивидуализирани

ЗОЛ, период и КП на хоспитализацията им, при предоставяне на епикриза при дехоспитализацията липсва подпис на ЗОЛ или на негов близък в ИЗ - нарушение на изискването на чл.322, ал.1, т.1 от НРД. В ИЗ № 11378/2023 г. върху извършеното ЕКГ изследване на ЗОЛ липсва име и подпис на осъществилия електрокардиограмата -нарушение на изискването на чл.324, т.9 от НРД. В ИЗ №№ 11896/2023 г., 469/2024 г. и 11230/2023 г., с подробно индивидуализирани ЗОЛ, период и КП на хоспитализацията им, не е приложен протокол от извършено ултразвуково изследване и липсва информация за специалиста, осъществил ехографията, в нарушение на изискването на чл.324, т.8 от НРД.

Тези обстоятелства били възприети от издателя на оспорения акт съобразно констатациите на проверката, възложена с представената заповед № РД-18-348/23.02.2024г. на директора на СЗОК. С тази заповед са възложени задачи: контрол по изпълнение на договора за оказване на болнична помощ в съответствие с НРД и внезапен контрол по смисъла на чл.2, ал.2 от Инструкция № 16-46/03.07.2023г. Констатациите са изложени в представения протокол № РД-18-348-2/06.03.2024г. Лечебното заведение представило становище (изх. № 19-00-11#1/19.03.2024г.), в което изложило възражение по тези констатации. Издателят на оспорения акт посочил в мотивите си, че го намира неоснователно и наложил санкции на основание чл.457, ал.3 НРД за всяко от нарушенията на чл.322, ал.3, т.2 НРД (т.1-5 от заповедта), чл.322, ал.1, т.1 НРД (т.6-8 от заповедта), чл.324, т.9 НРД (т.9 от заповедта) и чл.324, т.8 НРД (т.10-12 от заповедта).

Както е посочено в мотивите на решение № 2246/26.02.2026 г. по адм. д. № 7827/2025г. на ВАС, VI отделение, „[...] според чл. 75, ал. 1 от ЗЗО в случаите, когато лицето оспори констатациите на съответното длъжностно лице по чл. 72, ал. 2, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК в 7-дневен срок от получаване на писменото становище по чл. 74, ал. 4 изпраща спора за решаване от арбитражна комисия, която се произнася в двуседмичен срок от получаване на преписката. Създаването на арбитражна комисия за всеки конкретен случай се организира от директора на съответната РЗОК и тя осъществява своята дейност при условията и по реда, определени в НРД. В конкретния случай лечебното заведение е изразило своите възражения срещу констатациите по констативния протокол. Наличното възражение е налагало свикването на арбитражна комисия и изчакване произнасянето ѝ преди преценката дали за това нарушение да се издаде заповед за налагане на санкция. След като арбитражна комисия не е била свикана, то за административния орган съществува самостоятелно задължение да мотивира издадения акт за налагане на финансова санкция, а не само да се основава на констатациите на проверяващия екип в протокола. С оглед на това, че лечебното заведение е упражнило правото си да възрази срещу констатациите обективирани в протокола, то за административният орган възниква задължението да обсъди направените възражения предвид императивните изисквания на чл. 34, ал. 3 и чл. 35 от АПК. [...] Производството по реда на чл. 76 ЗЗО е уредено в раздел десети от ЗЗО "Контрол, експертиза и спорове". Всички въпроси в това санкционно производство по отношение на установяване на фактите, оценка на доказателствата, фактически и правни изводи относно формулиране на нарушението, санкциите, размер и индивидуализация, изключващи наказуемостта обстоятелства и други относими факти и доказателства съставляват предмета на контрола за законосъобразност в съдебното производство за наличие на основанията по чл. 146 АПК. Дали е спазена процедурата при произнасяне от арбитражната комисия, която е следвало да се произнесе или не се е произнесла когато е задължена да стори това, са само част от проверката на административно производствените правила в контрола за законосъобразност пред съда“.

В случая направените възражения не са били обсъдени от арбитражна комисия, но са упоменати в мотивите на оспорения акт. Наред с това, възможно допуснато в производството пред административния орган нарушение на административнопроизводствените правила е само тогава

съществено по смисъла на чл.146, т.3 АПК, когато недопускането му обуславя различен изход от производството.

Видно от представените епикризи съответно по ИЗ/ ИН №№ 11084/2023г. (л.204 в кориците на адм. д. № 4485/2024г. на 30 състав на съда), 608/2024г. (л.228-230 в същото дело), 8930/2023г. (л.222-224 в същото дело), 11743/2023г. (л.216-218 в същото дело) и 11849/2023г. (л.210 в същото дело), в тях е отбелязана съответната КП, по която е предоставяна медицинска помощ от лечебното заведение, както и, че пациентът се насочва към друга клиника/ отделение за продължаване на лечението. Съгласно чл.322, ал.3, т.2 НРД, епикризата съдържа окончателна диагноза, заболяване с код по МКБ 10 и номер на КП – наименование. Както беше посочено, в епикризите се съдържа номер на КП. Тъй като наименованието ѝ е част от нормативния акт, представляващ НРД заедно с неговото приложение № 17, обнародвани в „Държавен вестник“ и съответно – презумиран за общоизвестен, не може да се приеме, че липсата на изписано наименование при посочен номер съставлява нарушение на цитираната разпоредба с тежест, годна да обоснове прилагане на санкцията по чл.457, ал.3 НРД. Наред с това, изискването на чл.322, ал.3, т.2 НРД цели яснота в медицинската документация, необходима при последващото лечение. Липсата на изписано наименование на КП не може да се приеме, че съставлява пречка за това лечение в същото заведение. В тази връзка следва да се отбележи и, че налагането на санкции е една от гаранциите за качество на медицинската помощ, но не може да бъде самоцел.

Видно от епикризите по ИН №№ 11610/2023г. (л.197 в кориците на адм. д. № 4485/2024г. на 30 състав на съда), 202/2024г. (л.193 в същото дело), 12008/2023г. (л.183-184 в същото дело), в тях липсва подпис на ЗОЛ или на негов близък. Съгласно чл.322, ал.1, т.1 от НРД, при дехоспитализация изпълнителят на болнична медицинска помощ предоставя на пациента епикриза с машинен текст, която се издава в три еднообразни екземпляра, подписва се от пациента, или на членовете на семейството му, или на придружаващите го лица, като първият екземпляр от епикризата се предоставя на пациента или на членовете на семейството му, или на придружаващите го лица. И трите случая, за които са издадени епикризите, видно от съдържанието на последните не са напуснали лечебното заведение, а са насочени за продължаване на лечението в отделение за недоносени деца. Ето защо, не е налице дехоспитализация по смисъла на чл.322, ал.1, т.1 НРД, чиято цел е да осигури пълнота на медицинската документация с оглед последващо лечение. След като то продължава в същото заведение, невръчването на екземпляр от епикризата, съответно – неподписването му от съответното лице, не съставлява нарушение на цитираната разпоредба с тежест, годна да обоснове прилагане на санкцията по чл.457, ал.3 НРД.

Видно от ИЗ № 11378/2023 г., към нея е приложена електрокардиограма (ЕКГ), на която е отбелязано името на пациента ((л.176 в кориците на адм. д. № 4485/2024г. на 30 състав на съда). Съгласно чл.324, т.9 от НРД, при извършване на ЕКГ изследване електрокардиограмата и интерпретация на същата се прилагат в ИЗ, като същата съдържа апаратна дата и час на извършването, име на пациента и собственооръчно положено име и подпис или (е-подпис) автентификация на осъществилия изследването. В случая липсва име и подпис, или обективизирана по друг начин автентификация на осъществилия изследването. Дори да се приеме, че тази електрокардиограма е приложена към предоперативната консултация с интернист (л.177 в същото дело), както се твърди във възражението на лечебното заведение, то в този документ няма означение в тази насока, което да го свързва с ЕКГ. Същият не обективира данни, годни да обосноват заключение, кой е осъществил изследването. Наред с това, прилагане на електрокардиограмата към историята на заболяването представлява самостоятелно изискване. Ето защо, възражението в тази част е неоснователно. Изискването на чл.324, т.9 НРД има за цел да

гарантира сигурност на данните, необходими за преценката относно състоянието на пациента и необходимото лечение. Поради това, неизпълнението му е с тежест, обосноваваща прилагане на санкция.

Видно от ИН №№ 11896/2023 г. (л.159-164 в кориците на адм. д. № 4485/2024г. на 30 състав на съда), 469/2024 г. (л.152-158 в същото дело) и 11230/2023 г. (л.165-170 в същото дело), в тях не е приложен протокол от извършено ултразвуково изследване и липсва информация за специалиста,осъществил ехографията. Съгласно чл.324, т.8 от НРД, при извършване на ултразвуково изследване, вкл. и при интервенционални процедури под ехографски контрол, се изготвя и прилага в ИЗ документ "Протокол за ултразвуково изследване", който съдържа описанието на находката съгласно медицински стандарт по "Образна диагностика", име на пациента, час и дата на извършване, собственоръчно положено име и подпис или (е-подпис) автентификация от специалиста, осъществил изследването. Аналогично на изложеното по-горе, това изискване има за цел да гарантира сигурност на данните, необходими за преценката относно състоянието на пациента и необходимото лечение. Поради това, неизпълнението му е с тежест, обосноваваща прилагане на санкцията по чл. 457, ал.3 НРД и възражението на жалбоподателя е неоснователно и в тази му част. Дори ако идентификацията на лекаря може да бъде извлечена по косвен път – чрез други документи, като предоперативна консултация с интернист или данни, съдържащи се в самата история на заболяването, подобна възможност не изключва задължението на изпълнителя на медицинска помощ да удостовери на авторството на съответното изследване по начина, предвиден в нормативния акт.

Предвид изложеното и като прецени изцяло законосъобразността на оспорения акт на основание чл.168, ал.1 АПК, съдът в настоящия състав приема, че заповедта е издадена в установената форма от компетентен орган; при това не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, но в частта ѝ по т.1-8 тя не е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

С оглед изхода на делото и на основание чл.143, ал.1 и ал.3 АПК следва да бъдат частично уважени исканията на страните за възстановяване на разноските и за юрисконсултско възнаграждение. Размерът на последното е 200 лева за една инстанция съобразно чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, издадена на основание чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ. Сумата следва да бъде превалутирана по правилата на чл.12-13 Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ). Съгласно чл.3-5 ЗВЕРБ, решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета от 8 юли 2025 година относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. и Регламент (ЕС) 2025/1409 на Съвета от 8 юли 2025 година за изменение на Регламент (ЕО) № 2866/98 по отношение на валутния курс към еврото за България, към настоящия момент официална парична единица е еврото, равностойно на 1,95583 български лева. Съответно, възнаграждението за една инстанция възлиза на 102,26 евро. Делото е разглеждано до момента от три инстанции и с оглед изхода на спора следва да бъде постановено заплащане на една трета от общия размер на възнаграждението за тях, или 102,26 евро. Сумата е дължима от Националната здравноосигурителна каса, която е юридическо лице съгласно чл.6, ал.1 ЗЗО.

Представени са доказателства за заплащане на разноски от жалбоподателя в общ размер на 1250 лв., от които 50 лв. – държавна такса и 1200 лв. – възнаграждение за адвокат. С оглед изхода на делото, на възстановяване подлежат две трети от платената сума, съответно превалутирана: 426,08 евро.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед за налагане на санкции № РД-12-104/15.04.2024 г., издадена от директора на Столичната здравноосигурителна каса, в частта ѝ от т.1 до т.8 включително.

ОТВЪРЛЯ жалбата на „Специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология - Майчин дом“ ЕАД, с ЕИК[ЕИК], против заповед за налагане на санкции № РД-12-104/15.04.2024 г., издадена от директора на Столичната здравноосигурителна каса, в останалата ѝ част.

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса да заплати на „Специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология - Майчин дом“ ЕАД, с ЕИК[ЕИК], сумата 102,26 евро (сто и две евро и двадесет и шест цента) – юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА „Специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология - Майчин дом“ ЕАД, с ЕИК[ЕИК], да заплати на Националната здравноосигурителна каса сумата 426,08 евро (четиристотин двадесет и шест евро и осем цента) – разноски по делото.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд

Съдия: